

GŁOS LUDU

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Rok III

WARSZAWA, PIĄTEK, 4 STYCZNIA 1946 ROKU

Nr 4 (392)

Zwycięstwo Narodu Polskiego

Uchwała z 3-go stycznia 1946 roku

3-go stycznia 1946 r. będzie pamiętną datą w dziejach rozwoju naszej gospodarki narodowej, będzie wielką datą w historii naszego narodu. Krajowa Rada Narodowa przyjęła w dniu tym ustawę o unarodowieniu zakładów wielkiego i średniego przemysłu w Polsce. W ten sposób, dzięki przejęciu na własność przez państwo podstawowych gałęzi naszej produkcji, utrwalone i pogłębione zostały dotychczasowe zdobycze w dziedzinie naszej gospodarki, położone zostały trwałe podwaliny pod nowy ustrój społeczno-gospodarczy Państwa Polskiego. W odrodzonym na nowych podstawach Państwie Polskim spełniają się marzenia klasy robotniczej, która od lat kilkudziesięciu wypisała na swych bojowych sztandarach hasło unarodowienia przemysłu, która od lat walczy o to, aby przemysł ten nie służył prywatnym kapitalistom, lecz narodowi, aby służył masom pracującym.

Przyjęcie przez Krajową Radę Narodową ustawy unarodowienia wielkiego i średniego przemysłu kładzie ostatecznie kres chaotycznej i bezplanowej, opartej na wyzysku robotnika i pracownika gospodarcze krajowych i zagranicznych kapitalistów — stwarza podstawę dla dalszego, coraz szybszego rozwoju naszego kraju.

Ustawa ta została opracowana i przyjęta w oparciu o dotychczasowe doświadczenia z Tymczasowym Zarządem Państwowym, które wykazały, że Państwo nasze, że państwowe kierownictwa przedsiębiorstw zdolne są do kierowania tymi przedsiębiorstwami i zapewnienia im należytego rozwoju z pożytkiem dla całego społeczeństwa. W oparciu o te doświadczenia nasz przemysł państwowy idzie dalej do nowych zwycięstw na froncie odbudowy naszego kraju.

Unarodowienie wielkiego i średniego przemysłu — przy jednoczesnym zapewnieniu poparcia dla inicjatywy prywatnej w przemyśle nieunarodowionym — było dla nas koniecznością, podyktowaną potrzebami odbudowy kraju, gdyż tylko przy jednolitym kierownictwie w podstawowych gałęziach gospodarki — jak o tym mówił tow. minister Hilary Minc — można posiadać i realizować plan go-

W DNIU 3-GO STYCZNIA 1946 R. KRAJOWA RADA NARODOWA POD PRZEWODNICTWEM PREZYDENTA BOLESŁAWA BIERUTA UCHWAŁIŁA JEDNO GŁOSNIE USTAWĘ O PRZEJĘCIU NA WŁASNOŚĆ PAŃSTWA PODSTAWOWYCH GAŁĘZI GOSPODARKI NARODOWEJ

(Sprawozdanie z przebiegu historycznego posiedzenia — na str. 3-ej).

spodarczy, niezbędny warunek szybkiej odbudowy.

Przez unarodowienie podstawowych gałęzi naszego przemysłu, przez uwolnienie się spod panowania zagranicznych trustów i karteli budujemy Polskę naprawdę suwerenną, naprawdę niepodległą gospodarczo i politycznie; nie ma bowiem suwerenności politycznej bez suwerenności gospodarczej. Uwolniona od wpływu zagranicznych kapitalistów państwowość nasza, nowa ludowa państwowość polska, będzie się mogła rozwijać i kształtować, zgodnie z potrzebami i dążeniami narodu.

Przez unarodowienie przemysłu zadajemy potężny cios siłom reakcji i wyzysku, bo usuwamy im spod nóg podstawy materialne, które stanowiły o ich przywilejach i które były w Polsce przedwrześniowej. Źródłem ich po-

tęgi — bijemy we wrogów demokracji, w najczulsze dla nich miejsce.

Ustawa o unarodowieniu wielkiego i średniego przemysłu jest zwycięstwem całego narodu polskiego. Główną siłą w osiągnięciu tego zwycięstwa była jednakże klasa robotnicza, wspólna akcja obu partii robotniczych PPR i PPS. W Krajowej Radzie Narodowej stanowisko to poparte zostało przez Stronnictwo Ludowe i Stronnictwo Demokratyczne. Wobec jednomyślnej postawy czterech stronnictw, które zgodne były w sprawie unarodowienia przedsiębiorstw zatrudniających ponad 50 pracowników, również i PSL oddało swój głos w ostatecznym głosowaniu za projektem ustawy.

Zwycięstwo to osiągnięte zostało na drodze walki z reakcją polską, która wszelkimi dostępnymi jej metodami, sabotażem w pro-

dukcji i oszczerczą propagandą szeptaną usiłowała skompromitować pracę naszego przemysłu pod tymczasowym zarządem państwowym, usiłowała wykazać, że przemysł ten nie jest zdolny do wydajnej produkcji. Zwycięstwo to osiągnięto mimo podjazdowych wypadów w prasie PSL przeciw „etacyzmowi“, mimo prób zwięzienia zakresu unarodowionego przemysłu.

Wyrazem tej akcji był wniosek PSL, złożony na K. R. N., aby pozostawić w rękach prywatnych przedsiębiorstwa, o zdolności zatrudnienia do 100 ludzi, a nie do 50-ciu, jak to przewidywał projekt ustawy. W rezultacie, gdyby ta poprawka PSL została przyjęta, armia około 200 tysięcy robotników, zamiast pracować w przemyśle państwowym dla dobra kraju i narodu, zmuszona byłaby pracować na prywatnych przemysłowców.

Zwyciężyło jednak stanowisko demokracji polskiej. Dzień 3 stycznia 1946 roku obok dwu innych dat — daty manifestu PKWN 22 lipca 1944 r. i daty ustawy o reformie rolnej z 6 września 1944 r., będzie zapisany, jako dzień wielkiego zwycięstwa ludu polskiego.

W przededniu obrad ONZ

Kto będzie sekretarzem generalnym

Organizacji Narodów Zjednoczonych?

LONDYN, 3.1. (PAP). — Pierwsze zgromadzenie Organizacji Narodów Zjednoczonych otworzy przemówienie premiera brytyjskiego. Silne postępowanie wojskowe będą dbały, aby nikt niepowołany nie przedostał się do gmachu. Karty wstępu, zarówno delegatów, jak i widzów będą kontrolowane dwukrotnie. Powołano specjalnych oficerów do czuwania nad bezpieczeństwem delegatów.

Pośród delegatów 51 narodów znajdują się tylko 2 kobiety: p. Eleonora Roosevelt, żona zmarłego prezydenta Stanów Zjednoczonych i Ms Ellen Wilkinson, brytyjski minister oświaty.

Po przemówieniach powitalnych Zgromadzenie obraduje swego pierwszego przewodniczącego. Ten fakt sam w sobie stanowić będzie decyzję historyczną. Przewidziano, że sesja plenarna trwać będzie tydzień, a następnie delegacje zorganizują się w 6 komitetach. Jednakże o ważnych zagadnieniach politycznych, łącznie ze sprawą energii atomowej,

decydować będzie Zgromadzenie. Organizacja Rady Bezpieczeństwa, prawdopodobnie będzie tematem ożywionej dyskusji. Rada będzie się składała z 11 członków, z których 6 nie będzie członkami stałymi. Wielkie zainteresowanie wzbudzi sprawa powołania sędziów Sądu Międzynarodowego.

Przyszłe losy Organizacji Narodów Zjednoczonych niewątpliwie zależeć będą w znacznym stopniu od wyboru pierwszego sekretarza generalnego. Komisja przygotowawcza zaleciła, aby Rada Bezpieczeństwa wysunęła jedną kandydaturę dla przedstawienia na ogólnym zebraniu. Obsadzenie tego stanowiska będzie jedną z najważniejszych funkcji ogólnego zebrania.

W dwa dni przed otwarciem sesji król wygłosi do delegatów powitalne przemówienie na oficjalnym bankiecie, wydanym w historycznym pałacu Św. Jakuba. Delikatną kwestię pierwszeństwa rozwiązano w ten sposób, że przyjęto ceremoniał stosowany przy przyjęciach

misyj dyplomatycznych. Ambasador belgijski, baron Cartier de Marchienne, dziekan korpusu dyplomatycznego w Londynie i szef delegacji belgijskiej do Organizacji Narodów Zjednoczonych będzie siedział po jednej stronie króla Jerzego VI. Szef delegacji Kolumbii dr Zuleta, który będzie przewodniczył na otwarciu konferencji, będzie siedział po drugiej stronie króla.

Jednym z najtrudniejszych zadań przed otwarciem pierwszej sesji ONZ jest przygotowanie mieszkań dla delegatów w znieszczonej przez wojnę Londynie. Ministerstwo spraw zagranicznych powołało specjalny departament w celu zabezpieczenia pomieszczeń w hotelach, leżących w pobliżu pałacu Św. Jakuba. Każdy przybysz otrzyma kartę żywnościową i w razie potrzeby kartę ubraniową. Jeden z delegatów z krajów znieszczonych z Europy przybył podobno bez ubrania zimowego.

(dokończenie na str. 2)

Nie bedzienny wywozić surowca

Polski przemysł drzewny na progu nowego okresu pracy

W Szklarskiej Porębie pod Jelenią Górą odbył się pierwszy zjazd przemysłu drzewnego, poświęcony omówieniu zagadnień organizacji i planowania tej ważnej gałęzi przemysłu. Przemysł drzewny, mimo, że rozpoczął pracę jako jeden z pierwszych, względnie późno zakończył swój okres przygotowawczy, zabezpieczenie i uruchomienie zakładów prac. Wpłynęły na to spory z poszczególnymi resortami, które rościły sobie prawa do kierowania poszczególnymi zakładami drzewnymi. Obecnie sprawy te są uregulowane i przemysł drzewny wkracza na tory szerokiej produkcji i rozwoju.

Wysunęła się natomiast inna sprawa: Zjazd bardzo żywo interesował się uchwałą, na mocy której przemysł drzewny ma przejść spod kompetencji Ministerstwa Przemysłu do Ministerstwa Leśnictwa. Wyrażona została opinia, iż mimo że las dostarcza temu przemysłowi surowca, niemniej jednak organizacja i praca przemysłu drzewnego różnią się całkowicie od metod eksploatacji leśnej i przemawiają raczej za utrzymaniem dotychczasowej struktury.

Organizacyjnie przemysł drzewny ujęty jest w siedem zjednoczeń terytorialnych. Zatrudniają one łącznie około 10.000 robotników, wobec 1.000 w marcu, przy

czym wartość produkcji wzrosła również odpowiednio z 10 milionów zł na 100 milionów zł miesięcznie. Przemysł drzewny składa się przeważnie z średnich zakładów pracy. Poważna część tych zakładów w ogóle nie nadawała się do uruchomienia, ze względu na wielkie zniszczenia. Trzeba więc było komasować fabryki. Dobre wyniki dało również patronowanie większych fabryk nad mniejszymi. Szerog fabryk, jak np. „Thonet-Mundus”, produkująca wozy i meble, uruchomiona została dzięki ofiarnemu wysiłkowi robotników.

Wszystkie zakłady wykazują w obecnej chwili znaczną rentowność. Dowodzi to żywotności przemysłu drzewnego i jego możliwości rozwojowych.

Przed wojną Polska była poważnym eksporterem surowego drewna i półfabrykatów. Eksport ten odgrywał dużą rolę w naszym bilansie handlowym z zagranicą. Wobec niesłychanej dewastacji naszych lasów przez okupanta, obecnie nie może być mowy o wywozie surowca. Musimy się nastawić na wywóz artykułów

gotowych, biorąc przy tym pod uwagę potrzeby wewnętrzne, jak również możliwości zaopatrzenia się w surowiec.

Cały szereg zakładów potrafił postawić już swą produkcję i kalkulację kosztów własnych na odpowiednim poziomie. Zjednoczenie Pomorskie, nastawiające się na masową produkcję części wagonowych i opakowań, potrafiło znacznie obniżyć koszty produkcji i cena jego wyrobów jest o 40 proc. niższa od cen zakładów prywatnych.

Przemysł drzewny może zatrudnić wielu robotników, szczególnie na Zachodzie, gdzie stosunek Polaków zatrudnionych do Niemców jest jak 1:3. Sam tylko Dolny Śląsk jest w stanie zatrudnić około 9.000 robotników, podczas gdy obecnie pracuje tam tylko ponad 2.000 robotników.

Pierwszy zjazd przemysłu drzewnego nakreślił dalsze perspektywy rozwoju tej ważnej gałęzi przemysłu w oparciu o nowe możliwości, jakie otwiera upaństwowienie zakładów oraz jednolite i racjonalne kierownictwo.

Łódź chce ładu i porządku

Konferencja w Zarządzie Miejskim

W Zarządzie Miejskim w Łodzi odbyła się w inicjatywy i pod przewodnictwem prezydenta ob. K. Mijała, konferencja w sprawie bezpieczeństwa i porządku publicznego. W konferencji wzięli udział: przedstawiciele Zarządu Miejskiego, starostowie grodzcy, przedstawiciele Wojska Polskiego i Armii Radzieckiej, Milicji Obywatelskiej, Bezpieczeństwa, Dyrekcji Elektrowni i Tramwajów Miejskich, partii politycznych, organizacji społecznych i związków zawodowych.

Prezydent ob. Mijał zaznaczył na wstępie, że zwołanie konferencji podyktowane zostało okolicznościami, pozostającymi w związku z ostatnimi, dość częstymi wypadkami zabójstwa, zakłócenia spokoju itp.

Po długiej dyskusji postanowiono — ce-

lem zabezpieczenia ładu — przede wszystkim ulepszyć oświetlenie miasta. Dalej postanowiono wzmocnić nocne lotne patrole, w skład których wchodzić będą po jednym przedstawicielu Milicji Obywatelskiej, Wojska Polskiego i Armii Radzieckiej.

Instalacja sieci telefonicznej zostanie w najbliższym czasie rozszerzona.

Koniecznym jest, aby ludność cywilna współdziałała z władzami bezpieczeństwa i meldowała niezwłocznie poszczególnym komisariatom Milicji Obywatelskiej o każdym wypadku zabójstwa, kradzieży lub innego przestępstwa.

Postanowiono wreszcie, że szeregowym Wojska Polskiego i Armii Radzieckiej przebywanie na ulicach po godzinie 21-ej będzie wzbronione.

Przesyłka listów do Włoch

Ambasada R. P. w Rzymie zawiadamia rodziny Polaków, przebywających we Włoszech, że do końca stycznia mogą składać listy w M. S. Z. dla Ambasady R. P. w Rzymie. Listy te zostaną doręczone w pierwszej połowie lutego. Adresować należy: Min. Spraw Zagranicznych Warszawa, Al. Szucha 23 dla Ambasady R. P. w Rzymie.

Osadnictwo na ziemi Lubuskiej

Ziemia Lubuska, obejmująca 14 powiatów, posiadała według statystyki niemieckiej 684.370 mieszkańców, w tym Polaków zanotowano 21.305. W tej chwili trudno określić, wiele jest na tych terenach Polaków i ile jeszcze pozostało Niemców. Jeżeli chodzi o osadników, to osiedliło się ich przeszło 62.000, z czego najwięcej w Zielonej Górze 24.926, w Gorzowie — 15.501, w Gubinie — 7.084, w Ślubicach — 31.782.

Ogółem jest na ziemi Lubuskiej zajętych przez rzemieślników 510 warsztatów, z czego najwięcej w Świebodzinie — 159, w Międzyrzeczu — 120, w Trzciance — 104 itd., wolnych warsztatów, z czego najwięcej w Świebodzinie nad Odrą — 160, a w Gubinie 20.

Obecnie akcja osiedleńcza, z uwagi na okres zimowy, doznała pewnego zahamowania. Ziemia Lubuska jednak może wchłonąć jeszcze wiele tysięcy osadników zarówno po wsiach, jak i miastach. Specjalnie daje się we znaki brak fachowców.

Organizacja wiejskich ośrodków zdrowia

Na terenie woj. krakowskiego czynnych jest 50 wiejskich ośrodków zdrowia, w trakcie organizowania znajduje się jeszcze około 30 ośrodków. Do zadań ich należą: bezpłatna pomoc lekarska w wypadkach chorób społecznych, jak również opieka nad stanem sanitarnym wsi (zaopatrywanie w odpowiednią wodę do picia, brodawka laźni i ustępów, propaganda higieny itp.).

W Łuczanowicach, dzięki wyasygnowaniu przez organizację gospodarczą wsi około 100 tysięcy zł., powstanie wkrótce nowy ośrodek zdrowia.

W powiecie bolesławskim Związek Sam. Chłopski przystąpił już do zarządca umów z lekarzami w sprawie bezpłatnej pomocy lekarskiej dla wsi osadników.

Pomoc b. żołnierzom armii Andersa

W Katowicach powstał Kom. Organizujący Pomoc dla Powracających do Kraju Żołnierzom z Armii Andersa.

Akcja pomocy obejmie skierowanie b. żołnierzy do pracy, ich osiedlenie się na Ziemiach Zachodnich itp.

Komitet nawiąże łączność z Komitetem Pomocy Zdemobilizowanym Żołnierzom, istniejącym przy Okręgowej Komisji Związków Zawodowych w Katowicach.

Kronika gospodarcza

Pracownicy pocztowi na Wybrzeżu prowadzą od dłuższego czasu prace, mające na celu uruchomienie placówek pocztowo-telekomunikacyjnych na terenie Gdyni i Gdańska. W chwili podjęcia prac budynki pocztowe i urządzenia telekomunikacyjne były zniszczone w Gdańsku w 90 proc., w Gdyni w 50 proc. Obecnie na terenie Gdyni zostały uruchomione prawie wszystkie placówki pocztowo-telekomunikacyjne. W Gdańsku czynne są: Obwodowy Urząd Pocztowy Gdańsk I i Urząd Pocztowo-Telekomunikacyjny Gdańsk II. We Wrzeszczu, Oliwie, Nowym Porcie, Sopocie, Brzeźnie i Ściankach pracują placówki pocztowo-telekomunikacyjne. Wkrótce będzie kursował między Gdańskiem a Gdynią nowoczesny autobus pocztowy.

Z 225 gorzelní, jakie mamy na terenie województwa Pomorskiego, odremontowano już 89. Obecnie czynnych jest tylko 19, gdyż w bieżącym roku nie dla wszystkich gorzelní starczyło surowca i opału. Dla zaoszczędzenia ziemniaków Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego dąży do tego, aby produkować spirytus z melasy. M. in. gorzelnia we Włocławku przerabia melasę, produkując dziennie około 8.000 litrów spirytusu. W Toruniu i w Złotowie czynne są dwie rektyfikacje spirytusu, które mogą przerobić surowkę z wszystkich gorzelní pomorskich. Dotychczas wyprodukowano około 100.000 litrów spirytusu.

Pracownicy, zatrudnieni w przemyśle hutniczym, otrzymali w miesiącu listopada przysięgi, które zostały oszacowane na sumę 6 milionów złotych. W przysiężkach jest 27 tysięcy par obuwia i trefów oraz 180 tysięcy metrów materiałów tekstylnych, z których uszyto już około 22 tysiące ubrań ochronnych.

W Bydgoszczy została uruchomiona firma „Jupiter”. Firma ta produkuje radioodbiorniki. Czynnych jest sześć działów: foto, kino, dział radiowy, warsztat reperacyjny, warsztat precyzyjny i laboratorium. W warsztatach przeprowadza się kompletny montaż aparatów. Firma odczuwa bardzo duży brak lamp radiowych, które zmuszona jest zakupować na wolnym rynku. Z Nowym Rokiem firma przystąpi do produkcji nowej serii aparatów radiowych. Ponadto zakłady „Jupiter” pokrywają zapotrzebowanie Dyrekcji Okręgowej Polskiego Radia w Bydgoszczy, budując transformatory i wzmacniacze.

Biurowo Odbudowy Portów podało rezultaty półrocznej pracy. W ciągu 350 tysięcy dniówek roboczych odbudowano w Gdańsku 15 magazynów o powierzchni 45 tysięcy metrów kwadratowych, w Gdyni 10 magazynów o powierzchni 47 tysięcy metrów kwadratowych, budynków administracyjnych i mieszkalnych o łącznej kubaturze 82 tysiące metrów sześciennych, naprawiono 34 dźwigi w Gdańsku i 31 w Gdyni. Naprawiono i wykonano nabrzeży 300 metrów w porcie Gdańskim i 600 metrów w porcie Gdyni. Biuro odbudowy portów kierowało się zasadą odbudowy stanu posiadania portu w Gdyni i odbudowy, połączone z rozbudową i unowocześnieniem portu w Gdańsku.

Rozwija się przemysł ludowy na Wybrzeżu. Znane było przed wojną hafciarstwo, gamnicarstwo, wyrobów z bursztynu, koszykarstwo i śleciarstwo. Hafciarstwo, bardzo cenione przez znawców, szczególnie rozwinięte było w okręgu Kartuz i Kościerzyny. Ceramika kaszubska wraz ze swym słynnym ośrodkiem w Chmielnie koło Kartuz wyrabia naczynia do użytku domowego oraz lichtarze, wazony, dzbanki i t. d. Szeroko rozwinięty przed wojną przemysł wyrobów z bursztynu będzie miał obecnie pole do rozwoju.

W Poznaniu czynny jest ośrodek do kształcania zawodowego, który prowadzi szereg kursów czeladniczych i mistrzowskich, oraz opracowuje programy i podręczniki dla szkół zawodowych. Dotychczas odbyło się 13 kursów mistrzowskich dla 8-miu zawodów oraz 22 czeladnicze w 14-stu zawodach. Frekwencja była bardzo duża. Do egzaminów stanęło ponad 1.000 słuchaczy z Poznania i około 800 słuchaczy z kursów, organizowanych w większych miastach województwa. Ponadto czynne są specjalne kursy doskonalenia zawodowego, jak np. kurs dla malarzy oraz kurs czytania rysunków zawodowych. Wkrótce uruchomiony będzie kurs dla nawijaczy motorów i kurs dla ociekaczy szafowych.

